

Միջազգային գիտական պարբերական

ISSN: 2579 - 2822

ԱԳՐՈՎԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ

Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարան

AGRISCIENCE AND TECHNOLOGY

Armenian National Agrarian University

АГРОНАУКА И ТЕХНОЛОГИЯ

Национальный аграрный университет Армении

1/69 2020

Երևան 2020

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ագրարային ճարտարագիտություն

Գ.Մ. Եղիազարյան, Ա.Ա. Ալեքսանյան	Վայոց ձորի մարզի Գլաձոր խոշորացված համայնքի հողակադաստրային քարտեզագրական նյութերի թվայնացման արդյունքները	6
Գ.Մ. Եղիազարյան, Ե.Յ. Բաղդասարյան	Ֆիլտրացիայի մոդելավորման արդյունքներն Էկրանով և անջրաթափանց հիմքով քարահողային պատվարի դեպքում	12
Յ.Գ. Մկրտչյան, Ա.Ա. Մաթևոսյան, Ա.Պ. Տոնապետյան, Գ.Մ. Միքայելյան	Արմատապտուղների բերքահավաքի փոքրաչափ մեքենայի բանող օրգանի պարամետրերի հիմնավորումը	17
Մ.Գ. Պապինյան, Ն.Ա. Բազիկյան	Գազամոտորային վառելանյութի շահագործական ծախսի նորմավորման այլընտրանքային եղանակի մշակում	21
Դ.Պ. Պետրոսյան, Ս.Վ. Ռաֆայելյան	Հացահատիկի մշակության տեխնոլոգիայի կատարելագործումը քիմիական պայքարի նվազեցման հնարավորությունների կիրառմամբ	24
Ա.Տ. Սարգսյան, Ռ.Ա. Մեծլումյան	Ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման բարելավման առաջարկ	28

Ագրարային տնտեսագիտություն և ագրոբիզնես

Ա.Ա. Ալեքսանյան	Հողաշինարարության արդյունավետության բարձրացման հիմնախնդիրները Գլաձոր խոշորացված համայնքում	34
Յ.Վ. Թարփոչյան	Գինեգործությունը որպես այլընտրանքային ներդրման ոլորտ	40
Ս.Վ. Պանասենկո, Ս.Վ. Յուրովյան	Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև գյուղատնտեսական արտադրանքի և պարենային ապրանքների առևտրի արդի միտումները	45
Դ.Կ. Պողոսյան	Ընդերքօգտագործման ընդհանուր վիճակը: Տնտեսական և բնապահպանական հիմնախնդիրները Հայաստանում	52

Ագրոնոմիա և ագրոէկոլոգիա

Ա.Գ. Ահարոնյան, Ս.Ս. Սարգսյան, Բ.Ա. Ջուլիանյան, Է.Ս. Մուրադյան	Հրազդանի ստորին և Արտաշատի ոռոգման համակարգերի մոլախոտվածության արդի վիճակը	58
Գ.Վ. Ավագյան	Պտղատուների բակտերիալ այրվածք. զարգացման առանձնահատկությունները և պայքարի միջոցառումները	63
Գ.Յ. Գասպարյան, Ա.Օ. Մարկոսյան, Ս.Կ. Երիցյան	Արարատյան հարթավայրի մելիորացված աղուտ-ալկալի հողերում աշնանացան ցորենի մշակության նոր տեխնոլոգիայի արդյունավետությունը	68

Ա.Յ. Հովսեփյան, Գ.Յ. Պողոսյան, Ա.Ս. Եղիազարյան, Ս.Ա. Էլոյան	Տնկիների արտադրության արդյունավետությունը Արարատյան հարթավայրի բացօթյա հիդրոպոնիկ մշակության պայմաններում	74
Վ.Ա. Մարգարյան	Ծխախոտի բուրավետ սորտերի ֆոտոսինթեզի գենետիկայի հայեցակետերը և սելեկցիայի օպտիմալացման ուղիները. շնչառության ինտենսիվությունը	79
Ռ.Ա. Սահակյան, Մ.Ս. Միրզոյան, Գ.Ա. Թովմասյան	Հավաքված ոգևախոտի տեղական նոր սորտի բնութագիրը և արդյունավետությունը	86

Անասնաբուժական բժշկագիտություն և անասնաբուծություն

Մ.Վ. Բադալյան, Ս.Ա. Խառատյան, Ա.Մ. Զոսյան, Կ.Ա. Ղարախանյան	Գենետիկական բազմազանությանը սպառնացող ռիսկերն ու պահպանման ուղիները	91
Գ.Յ. Գիլոյան, Ա.Վ. Ազիզյան, Ն.Ա. Կասումյան	«Վամաքս» ՍՊԸ տնտեսության հոլշտին, ֆլեկվի ցեղերի երրորդ և բարձր ծնի կովերի կաթնային մթերատվությունը	96
Ժ.Ս. Մելքոնյան, Վ.Վ. Խոցանյան, Կ.Ա. Սուքիասյան, Ա.Վ. Սիրեկանյան	PGF Veyx Forte-ի և այսիդիլիտի կիրառումը կայուն դեղին մարմնով հիվանդ կովերի բուժման նպատակով	100
Ա.Ռ. Մկրտչյան, Օ.Չ. Նաղաշյան, Վ. Կ. Մկրտչյան, Ա.Ռ. Հակոբյան	Երկրորդային ստաֆիլոկոկային ինֆեկցիան շների վիրուսային և ոչ վարակիչ գաստրոէնտերիտների դեպքում	104

Սննդագիտություն և տեխնոլոգիա

Վ.Ա. Կարապետյան	Ծիրանի պտուղների չորացման կինետիկայի հետազոտումը կոնվեկտիվ և կոնվեկտիվ-միկրոալիքային չորացման պայմաններում	108
Դ.Ա. Պիպոյան, Ա.Ս. Աբրահամյան, Ա.Ս. Հովհաննիսյան	Ծանր մետաղների ռիսկի գնահատումը հացամթերքի սպառման դեպքում	113

СОДЕРЖАНИЕ

Аграрная инженерия

Г.М. Егиазарян, А.А. Алексанян	Результаты оцифровки земельно-кадастровых картографических материалов укрупненной общины Гладзор Вайоцзорского марза	6
Г.М. Егиазарян, Е.А. Багдасарян	Результаты моделирования фильтрации при каменно-грунтовой запруде с экраном и водонепроницаемым основанием	12
А.Д. Мкртчян, А.А. Матевосян, А.П. Тонапетян, Г.М. Микаелян	Обоснование параметров рабочего органа малых уборочных машин для сбора урожая корнеплодов	17
М.Г. Папинян, Н.А. Базибян	Разработка альтернативных способов нормирования эксплуатационного расхода газомоторного топлива	21
Д.П. Петросян, С.В. Рафаелян	Совершенствование технологии возделывания зерновых культур посредством применения уменьшения химической борьбы	24
А.Т. Саргсян, Р.А. Межлумян	Предложение по усовершенствованию организации дорожного движения	28

Аграрная экономика и агробизнес

А.А. Алексанян	Повышение эффективности землеустройства в укрупненной общине Гладзор	34
А.В. Тарпошян	Виноделие как сфера альтернативного инвестирования	40
С.В. Панасенко, С.В. Цуцулян	Современные тенденции торговли сельскохозяйственной продукцией и продовольственными товарами между Арменией И Россией	45
Д.К. Погосян	Общее состояние недропользования. Экономические и экологические проблемы в Армении	52

Агрономия и агроэкология

А.Г. Агаронян, С.М. Саргсян, Б.А. Джулакян, Э.С. Мурадян	Текущее состояние засоренности нижней Разданской и Арташатской оросительных систем	58
Г.В. Авагян	Бактериальный ожог плодовых деревьев: особенности развития и меры борьбы	63
Г.А. Гаспарян, А.О. Маркосян, С.К. Ерицян	Эффективность новой технологии выращивания озимой пшеницы на мелиорированных солонцах-солончаках Араратской равнины	68

А.А. Овсепян, Г.Ю. Погосян, А.С. Егиазарян, С.А. Элюян	Эффективность производства саженцев в условиях открытой гидропоники в Араратской равнине	74
В.А. Маркарян	Генетические аспекты фотосинтеза ароматических сортов табака и пути оптимизации селекции: интенсивность дыхания	79
Р.А. Саакян, М.С. Мирзоян, Г.А. Товмасян	Характеристика и эффективность местного нового сорта Ежи сборной	86

Ветеринарная медицина и животноводство

М.В. Бадалян С.А. Харатян, А.М. Косян, К.А. Караханян	Риски, угрожающие генетическому разнообразию, и пути его сохранения	91
Г.А. Гилоян, А.В. Азизян, Н.А. Касумян	Молочная продуктивность коров третьего и высшего отёла пород голштинской и флекви в хозяйстве ООО "Вамакс"	96
Ж.С. Мелконян, В.В. Хоцанян, К.А. Сукиасян, А.В. Сиреканян	Применение PGF Veyx Forte И Айсидивита для лечения коров с персистентным желтым телом	100
А.Р. Мкртчян, О.З. Нагашян, В.К. Мкртчян, А.Р. Акопян	Вторичная стафилококковая инфекция при вирусных и незаразных гастроэнтеритах у собак	104

Продовольственная наука и пищевые технологии

В.А. Карапетян	Исследование кинетики засушивания плодов абрикоса при конвективной и конвективно-микроволновой сушке	108
Д.А. Пипоян, А.С. Абраамян, А.С. Оганисян	Оценка риска тяжелых металлов при потреблении хлебопродуктов	113